DEVRE : 3 CİLT : 1 İÇTİMA SENESİ : 2

Meclisi Mebusan Zabıt Ceridesi

Onikinci İnikad

14 Kanunuevvel 1331 (1915) Pazartesi

MÜNDERECAT

	Sayfa
I. — ZAPTI SÂBIK HULÂSASI	238
II. — ÂZA-YI KİRAM MUAMELÂTI	239
İzinler	**239**
1. — Canik Mebusu Osman Beyin, rahatsızlığına binaen, izin talebi.	239
2. — Antalya Mebusu Mehmet Fuat Hulûsi Beyin, hastalığına binaen, izin talebi.	239
III. — EVRAKI VARİDE	239
Tezkireler	**239**
1. — Dört adet evrakı varidenin ait oldukları Encümenlere havalesi.	239
2. — Meskukatı maşuşenin ve sim yirmi ve kırk paralıkların tedavülden refi hakkındaki kanunun beşinci maddesine bir fıkra ilavesine dair kanun lâyihasının irsal kılındığı hakkında Sadaret tezkiresi.	239
3. — Mevki-i tedavülde bulunan birer ve beşer liralık evrakı nakdiyeden lüzumu kadarının yarım ve iki buçuk liraya tedavül etmek üzere iki müsavi kısma tefrik ve ihracı hakkındaki kanun lâyihasının irsal kılındığına dair Sadaret tezkiresi.	240
Teklifler	**240**
1. — Yozgat Mebusu Şakir Beyin, seferberlikte memuriyet ve hizmetleri dolayısı ile Hizmeti Askeriyeden istisna edilenlerden bedeli nakdî alınmamasına dair kanun teklifi.	240
IV. — MÜZAKERE EDİLEN MEVAD	241
1. — 1331 senesi Maliye Nezareti Bütçesinin kırkikinci faslına 100.000.000 kuruş ilavesine dair kanun lâyihası.	241,252:253
2. — Hanedanı Saltanatı Seniye muhassesatı hakkındaki kanunun onbirinci maddesinin tadiline dair kanunu muvakkat.	242
3. — İhtiyacatı umûmiyeye dahil eşyadan lüzum görülenlerin sureti füruhtu babında tedabiri inzibatiye vazına Şehremanetinin mezun kılınmasına dair kanunu muvakkat.	243
4. — Meskukatı maşuşenin sim yirmi ve kırk paralıkların tedavülden refine dair kanunun beşinci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun lâyihası.	243
5. — Mevki-i tedavülde bulunan birer ve beşer liralık evrakı nakdiyeden lüzumu kada-	

TBMM KUTUPHANESI

Sayfa

rının yarım ve iki buçuk liraya tedavül etmek üzere iki müsavi kısma tefrik ve ihracına dair kanun lâyihası. 244

6. — 1331 senesi Emniyeti Umûmiye Bütçesinin beşinci faslının altıncı maddesinden 50.000 kuruşun bittenzil dokuzuncu faslına naklen ilavesine dair kanun lâyihası. 244

7. — 1331 senesi Jandarma Bütçesine tahsisatı fevkalade olarak 11.605.000 kuruşun ilavesine dair kanun lâyihası. 244,254:255

8. — Tahsili Emval Kanununun 11 ve 17 nci maddelerine zeyl kanun lâyihası. 245

9. — 1330 senesi Posta, Telgraf ve Telefon Nezareti Bütçesinin yedinci faslının mevaddı beyninde münakale icrasına dair kanunu muvakkat. 246

10. — 1330 - 1331 seneleri bütçelerine mevzu tahsisatı munzammaya dair kanunu muvakkat. 247:249,256

11. — Hali harb dolayısı ile Memaliki Osmaniye dahilinde geştügüzar edeceklere seyahat varakası itasına dair kanunu muvakkat. 249

12. — Bazı zevata hidematı vataniye tertibinden maaş tahsisine dair kanunu muvakkat. 249

13. — Arnavutluk'da ilan edilmiş bulunan affı Umûmî Kanuna zeyl kanunu muvakkat. 250:251

BİRİNCİ CELSE

Küşad Saati : 2.50

REİS : Hacı Âdil Beyefendi

KÂTİPLER : Servet Bey (Trabzon), Ali Haydar Bey (Saruhan), Fuat Bey (Divaniye), Faik Bey (Edirne)

REİS — Ekseriyet var, Meclis açıldı.

Zaptı sâbık hulâsasını okutuyorum.

I. — ZAPTI SÂBIK HULÂSASI

ONBİRİNCİ İNİKAD

10 Kânunuevvel 1331 Perşembe

Hacı Âdil Beyefendinin Riyasetinde inikad ederek zaptı sâbık hulâsası kıraat ve kabul edildi.

Sıhhiye Nezaretinin 40.000 liralık istikraz akdına dair kanunu muvakkatın iadeten irsal kılındığına dair Meclis-i Âyan Riyaseti tezkiresi Muvazene-i Maliye Encümenine havale edildi.

1328 senesi Ziraat Bankası Bütçesinin muhtelif fusul ve mevaddına zamaim icrasına;

Cinayet ve cünha efalinden mahkûm olup müddeti cezaiyelerinin sülüsanını ikmal edenlerin müddeti mütebakiye-i cezaiyelerinin affına;

Dersaadet Merkez Kumandanlığında bir Divanı Harb teşkiline;

Meydanı Harbte şehiden vefat eden muvazzaf ve gönüllü berri, bahri ve jandarma küçük zabitan ve mücahidin onbaşı ve neferatın ailelerine ikramiye itasına;

Edirne Vilayeti ile Çatalca Sancağının istilaya maruz mahallerindeki aşar mültezimlerinin 1327 ve daha evvelki seneler bedelatı iltizamiyelerinin affına;

Sene-i haliye Ticaret ve Ziraat Nezareti Bütçesinin sekizinci faslının birinci maddesine 4.000.000 kuruşun tahsisatı munzamma olarak ilavesine;

Hali harbin devamı müddetince Ordu Kumandanlarına şehri 15.000 kuruş tahsisat itasına;

Kısmen veya kâmilen seferberlik halinde vazıyed edilecek gayrı menkullere;

1331 senesi Ticaret ve Ziraat Nezareti Bütçesinin 32 ve 33 üncü fasıllarına 2.205.900 kuruş ilavesine

TBMM KUTUPHANESI

dair kanunu muvakkatlar müzakere ve kabul olundu.

Bedeli nakdî hakkında beş adet kanunu muvakkat müzakere ve kabul edildi.

Arıburnu ve Anafartalar Müzafferiyeti dolayısı ile Meclis namına Ordu ve Başkumandanlık vekâletine tebrikatta bulunulması takarrür etti.

İnikada nihayet verildi.

Reis
Hacı Âdil

Kâtip	Kâtip
Trabzon	Saruhan
Servet	*Ali Haydar*
Kâtip	Kâtip
Edirne	Divaniye
Faik	*Fuat*

REİS — Zaptı sâbık hakkında bir mütalâa var mı efendim?. («Hayır» sadaları). Aynen kabul olundu.

II. — ÂZA-YI KİRAM MUAMELÂTI

İzinler

1. — Canik Mebusu Osman Beyin, rahatsızlığına binaen, izin talebi.

REİS — Canik Mebusu Osman Beyin mezuniyet talebi hakkındaki takririni okutuyorum :

Meclis-i Mebusan Riyaset-i Celilesine

Keyifsizliğimden dolayı vuku bulan müracaatı âcizanem üzerine 2,5 mah mezun addolunmuştum. Ankara şimendiferinin haftada bir kere yolculara tahsis olunması, Ankara'da intizara ve bizzazur hitamı mezuniyyetimden bir hafta sonra Mecliste isbatı vücud etmekliğime bais oldu. Binaenaleyh, hitamı mezuniyetimle Mecliste isbatı vücud ettiğim tarih arasında güzeran eden müddet için mezun addolunmaklığım müsterhamdır ferman.

14 Kânunuevvel 1331
Canik Mebusu
Osman

REİS — Kabul buyuruluyor mu? («Kabul» sadaları). Kabul olundu.

2. — Antalya Mebusu Mehmet Fuat Hulûsi Beyin, hastalığına binaen, izin talebi.

REİS — Bir izin talebi var, okutuyorum.

Meclis-i Mebusanı Osmani Riyaset-i Celilesine

Leffen takdim eylediğim tabib raporunda beyan olunan zarureti sıhhiyye ilcasiyle İsviçre'ye gideceğimden, şehri halin 19 uncu gününden itibaren iki ay on gün mezuniyet itasiyle Âzasından bulunduğum Nafıa ve Lâyiha Nizamname-i Dahilî Encümenlerinden affımı ve böyle bir zamanda vazife başından ayrılmak mecburiyetinden dolayı cidden müteellim bulunduğuma itimat buyrulmasını istirham eylerim.

10 Kânunuevvel 1331
Antalya Mebusu
Fuat Hulûsi

REİS — Fuat Hulûsi Beyin mezuniyeti kabul olunuyor mu? («Kabul» sadaları). Kabul olundu.

III. — EVRAK-I VARİDE

Tezkireler

1. — Dört adet evrakı vâridenin ait oldukları Encümenlere havalesi.

REİS — Evrakı vârideyi okutuyorum :

Evrakı Vâride

1. — Rüsumat 1331 Bütçesinin Reddiyyat Tertibine 500.000 Kuruş İlavesine Dair Lâyiha-i Kanuniyyenin gönderildiğine dair tezkere-i sâmiye.

2. — Almanya Hükümetinden Hazine Tahvilatı Olarak 20.000.000 Liraya Kadar Avans Ahzına Dair Lâyiha-i Kanuniyyenin irsalini ve mezkûr lâyihanın müstacelen müzakeresi lüzumunu müşir tezkere-i sâmiye.

3. — Tedavi için İsviçre'ye gideceğinden, şehri halin 19 undan itibaren iki ay on gün mezuniyet talebine dair, Antalya Mebusu Fuat Hulûsi Beyin takriri.

4. — Bu seferberlikte memuriyet ve hizmetleri dolayısiyle hizmeti askeriyyeden istisna edilenlerden bedeli nakdî alınmasına dair, Yozgat Mebusu Şakir Beyin teklifi kanunisi.

2. — Meskûkatı maşuşenin ve sim yirmi ve kırk paralıkların tedavülden refi hakkındaki kanunun beşinci maddesine bir fıkra ilavesine dair kanun lâyihasının irsal kılındığı hakkında Sadaret tezkiresi.

TBMM KUTUPHANESI

REİS — Makamı Sadaretten iki tezkere vârid oldu. Müstaceliyetle müzakeresi talep olunan iki kanun hakkındadır. Onlar okunacaktır.

Meclis-i Mebusan Riyaset-i Celilesine

Meskukatı Mağşuşenin ve Sim 20 ve 40 Paralıkların Tedavülden Refi Hakkındaki 20 Temmuz 1330 Tarihli Kanunun 5 inci maddesine ilave olunacak fıkra hakkında kaleme alınan lâyiha-i kanuniyye Meclis-i Umûmice tetkik ve kabul olunmak üzere bu babdaki esbabı mucibe lâyihası ve Maliye Nezareti Vekâleti celilesinin tezkeresiyle beraber Meclis-i vükelâ kararıyla leffen tarafı Devletlerine tesyir kılınmış ve mezkûr lâyiha-i kanuniyyenin tanzimi şu aralık piyasada Mecidiye ve ufaklık meskukatın nedretinden dolayı görülen lüzum ve ihtiyaca müpteni olmakla, bu hususta müstaceliyet kararı talebi Meclis-i Mezburun cümle-i müzakeratından bulunmuştur efendim.

19 Safer Sene 1334 ve
14 Kânunuevvel Sene 1331
Sadrıazam Namına
Müsteşar
Emin

REİS — Muvazene-i Maliyye Encümenine havale ediyoruz.

3. — Mevki-i tedavülde bulunan birer ve beşer liralık evrakı nakdiyeden lüzumu kadarının yarım ve iki buçuk liraya tedavül etmek üzere iki müsavi kısma tefrik ve ihracı hakkındaki kanun lâyihasının irsal kılındığına dair Sadaret tezkiresi.

REİS — Diğer tezkereyi de okuyalım.

Meclis-i Mebusan Riyaset-i Celilesine

Mevki-i tedavülde bulunan beşer ve birer Liralık evrakı nakdiyyeden lüzumu kadarını yarım ve 2,5 Liraya tedavül etmek üzere iki müsavi kısma tefrik ve ihracı hakkında tanzim edilen lâyiha-i kanuniyye Meclis-i Umûmice tetkik ve kabul olunmak üzere bu babdaki esbabı mucibe lâyihası ve Maliye Nezareti Vekâleti celilesinin tezkeresiyle beraber Meclis-i Vükelâ kararıyla leffen tarafı devletlerine irsal kılınmış ve mezkur lâyiha-i kanuniyyenin tanzimi şu aralık piyasada Mecidiye ve ufaklık meskukat nedretinden dolayı görülen lüzum ve ihtiyaca müpteni olmakla, bu hususta müstaceliyet kararı talebi Meclis-i Mezkurun cümle-i müzakeratından bulunmuştur efendim.

19 Safer Sene 1334 ve
14 Kânunuevvel Sene 1331
Sadrıazam Namına
Müsteşar
Emin

REİS — Muvazene-i Maliyye encümenine gönderiyoruz efendim.

Teklifler

1. — Yozgat Mebusu Şakir Beyin, seferberlikte memuriyet ve hizmetleri dolayısı ile Hizmeti Askeriyeden istisna edilenlerden bedeli nakdî alınmamasına dair kanun teklifi.

REİS — Teklifi okutuyorum.

Meclis-i Mebusanı Osmani Riyaset-i Celilesine

Bu defaki seferberlikte memurin ve müstahdeminden bazıları hizmeti fiiliyye-i askeriyyeden istisna edilmiş ve bunların Cihadı Mukaddese ve umuru harbiyye ve müdafaa-i vataniyyeye iştirakleri, bittabi mahdut ve fiilen hizmeti askeriyyede müstahdem evladı vatanın fedakârlıklarıyla asla kıyas kabul etmeyecek bir daireye maksur kalmıştır.

Vâkıa bu istisnada vazife-i memureleri icabınca işleri başından infikaklerinde Devlet ve Memleketçe mahzur görülen memurlar nazarı itibara alınmış ve bittabi yine menafi-i milliyye ve vataniyyeye sebep ittihaz kılınmış ise de, hizmetten istisna edilen zevatın harp ve cihad umuruna iştirakleri şahsen vaziyefe-i vataniyyeleri icabından olmasına göre vazifesinden infikakleri caiz olmayan ve fiilen ifayı hizmete kudreti bulunmayan bu kabil zevatın bedeli nakdî itasıyla hizmeti mukaddese-i askeriyyeye iştirakleri kabil ve bu da şeran ve kanunen hizmeti fiiliyyeye muadil olduğundan, bu babda neşrini muvafık gördüğüm bir kıt'a kanun lâyihasını rapten takdim eylerim.

Ol babda emrü ferman Hazreti Menlehül emrindir.

9 Kânunuevvel 1331
Yozgat Mebusu
Şakir

(«Doğru» sadaları).

REİS — Lâyiha Encümenine verelim değil mi efendim?

FAZIL ARİF EFENDİ (Amasya) — Bunu yalnız memurine tahsis etmemeli, Ayan, Mebusana ve Vükelaya da teşmil etmeli.

REİS — Lâyiha Encümenine havale edelim. Encümen ariz ve amik tetkikatını yapar ve ondan sonra arz eder.

Şimdi, ruznameye geçiyoruz.

TBMM KUTUPHANESI

IV. — MÜZAKERE EDİLEN MEVAD

1. — 1331 senesi Maliye Nezareti Bütçesinin kırkikinci faslına 100.000.000 kuruş ilâvesine dair kanun lâyihası.

REİS — 33 numaralı Lâyiha-i kanuniyyeyi müzakere edeceğiz.

Kanunun 1 inci maddesini okutuyorum:

Madde 1. — 1331 Senesi Maliye Bütçesinin 42 nci Muinsiz Efrad Ailelerine Muavenet-i Nakdiyye faslına 100 milyon kuruş tahsisat ilâve olunmuştur.

REİS — Madde hakkında bir mütalaa var mı efendim?

HASAN FEHMİ EFENDİ (Sinop) — Muinsiz efrad aileleri için Hükümet tarafından bugüne kadar ihtiyar olunan masarifin miktarı 199 milyon küsür kuruştan ibaret olduğu görülüyor. Bu 199 milyon küsur kuruşun tevziatını acaba doğrudan doğruya Merkez-i Hükümet mi takdir etmiş, yoksa, vilayattan vuku bulan talep üzerine mi yapmıştır? Evvelemirde bu cihetin bir kere izahını talep ediyorum. Yani, müfredatı elimizde bulunan şu cetveldeki tevziatı, Vilayattan vuku bulan talep üzerine midir, yoksa bu tevziatı Merkez mi icra etmiştir? («Esbab-ı mucibede var» sadaları)

REİS — Rica ederim, muhavere olmasın. Bir sual soruyorlar.

HASAN FEHMİ EFENDİ (Devamla) — Gözümüzün önünde bulunan miktarlar Vilayatın talebi üzerine mi sarf edilmiş, yoksa merkez tarafından mı sarf ve tevzi olunmuş?

REİS — Müsaade buyurun, Maliye Müsteşarı Beyefendi buna cevap vereceklerdir.

TAHSİN BEY (Maliye Müsteşarı) — Muvazene-i Maliyye Encümeninin mazbatasında yazıldığı veçhile bu tahsisat Vilayattan vuku bulan talep üzerine verilmiştir. Taşrada ne kadar kimse askere alınmış ve ne kadarının efrad-ı ailesi nuinsizdir, tabiî bunları biz buradan bilemeyiz.

Mahallerinde bu husus için komisyonlar teşekkül ediyor, tahkikat yapılıyor. Buradan havaleler isteniliyor. Havalesi bittikçe, veya muinsizlikleri taayyün ettikçe ve tekrar yeniden bazı kimseler askere alınmak lâzım gelince Hükümet-i mahalliye tekrar havale talep eder. Zaten buradaki hesap, Taşradan vaki olan talep üzerine verilmiş havalelerden ibarettir efendim. («Pek doğru» sadaları)

HASAN FEHMİ EFENDİ (Sinop) — Efendim, malûm-u âlileri muinsiz aile meselesi memleketin nüfus-u umumiyyesinden istidlal olur, anlaşılır bir meseledir. Yani âdeta merkezde bulunan bir Hükümet, her Vilayetin nüfusu merkezce malûm bulunmak itibariyle nüfusu nazar-ı itibara alarak tevzi ati yapsa zannederim daha ziyade adalet olmuş olur. (Gürültü) Müsaade buyurunuz efendim. Bu nokta acaba merkezin nazar-ı dikkatine çarpmamış mı? Geçen gün Encümene gitmiş ve yarın, öbür gün mevkii müzakereye konacak olan kanun-u muvakkat yedi, sekiz aydan beri her yerde olduğu gibi bizim vilayette de tatbik olunmuştur.

Sahil bulunmak itibarıyla 45'ten yukarı epeyce yüksek sinne kadar birçok evlad-ı vatan, yani babalar silah omzunda vazifesini ifa ediyorlar.

Bendeniz öyle zannediyorum ki bu gibi mantıkta bulunan memleket ahalisinde muinsiz tabiri doğru değildir. Yani bir köyde hiçbir aileye muin bulunamaz. Şimdi adaletsizliğe bakınız; bu, acaba neden şimdiye kadar Merkezin nazar-ı dikkatine çarpmamış? İzmir Vilayeti nüfus itibarıyla farzediniz ki bizim Vilayetten fazladır, o halde İzmir'e verilmekte olan meblağ bize niye verilmiyor diye ahali yakın vakitte bizde de şikâyete başladılar.

Şimdi bu müfredat ile bunun hakikaten calib-i dikkat bir hal olduğunu gördüm. İzmir Vilayetine 22 milyon küsur kuruş veriliyor. Vakıa İzmir Vilayeti nüfus itibarıyla Kastamonu'dan hayli fazladır. Fakat her halde iki misli değildir. Mesela İstanbul Vilayeti 20 milyon. Buna, bendeniz azdır diyorum. Sonra Ankara Vilayeti 9 milyon. Gerçi bizim Vilayetten nüfus itibarıyla 80 - 100 bin kadar fazladır. Sonra, Karesi Sancağı, Vilayetimizin nüfusuna nazaran nısıf derecededir; 7 milyon.

Kütahya, yine Vilayetimizin nüfusuna nazaran nısıf derecede olduğu halde 6 milyon. Çanakkale, nüfus itibarıyla bizim Vilayetin nısfından pek dûn olduğu halde 4 milyon. Kastamonu Vilayeti 2 milyon 400 bin. Mamuretülaziz Vilayeti 1 milyon. İşte görülüyor ki, bunda pek açık ve bariz bir haksızlık var. Bu haksızlığın, hatta bugüne kadar Merkezin nazar-ı dikkatine çarpması lâzım gelirdi. Bu hususta nüfus nazar-ı dikkate alındığı halde, bu, nazara çarpacak bir hakikattir. Binaberin bu noktayı Hükümetin acilen nazar-ı dikkate almasını teklif ederim. Zannedersem Meclise de bu ciheti, bariz bir surette olduğundan, nazar-ı dikkate alacaktır.

İSMET BEY (Çorum) — Kastamonu'nun nüfusu ne kadardır?

TBMM KUTUPHANESI

HASAN FEHMİ EFENDİ (Devamla) — 800 bin.

İSMET BEY (Çorum) — Bolu'nun ne kadardır?

HASAN FEHMİ EFENDİ (Devamla) — Bolu 400 bindir; fakat bizden ayrıldı. Binaenaleyh, nüfus itibarıyla dahi Merkez, takribi bir surette tevziat yapabilir. («Müracaat olmamıştır» sadaları) Kastamonu Vilayeti servet itibarıyla İzmir Vilayeti derecesinde değildir. Fakr-ı hali daha ziyadedir. Bu, pek aşikârdır. Bu suretle demek oluyor ki, bizim Vilayete hiçbir şey verilmemiş. Mesela falan vilayete şu kadar verilmiş. Buna itiraz etmiyorum. Bendeniz bu vilayetin neden böyle nazar-ı müsamaha ile geçilmiş olduğunu merak ediyorum, ve Meclis-te bu husus için nazar-ı dikkati celbediyor, bugüne kadar devam etmiş olan şu haksızlığı bu tahsisat ile âcilen tasvip etmesi için Hükümete rica ediyorum.

SADULLAH MOLLA BEY (Havran) — Bu haksızlık Kastamonu'dan müteşekkil komisyon tarafından vuku bulmuştur. Hükümetin bunda bir kusuru yoktur.

HASAN FEHMİ EFENDİ (Devamla) — Merkez dahi bunu takdir edebilir diyorum.

TAHSİN BEY (Maliye Müsteşarı) — Efendim, malûm-u âliniz, bütçe ile verilmekte olan tahsisatın tevzii meselesinde Merkez alâkadar değildir. Bu gibi mahallî masarif için mahallerinden gösterilen lüzum üzerine para verilmemiş ve Hükümet-i Merkeziyye haksızlık etmiş tabirini Hükümet namına kat'iyyen kabul etmiyorum. Mebus-u muhterem eğer Kastamonu Vilayetinden havale istenilmiş de biz göndermemişiz diyorlarsa o başka. Yoksa havale istenilmediği halde ben ille havale vereceğim diyemem. Maliye Nezareti talep vaki olmadan havale veremez. Bu kadar için havale istenilmiştir ve havale de verilmiştir.

REİS — Bu madde hakkında başka mütalaa var mı? («Hayır» sadaları) Tahsisat olduğu için tayin-i esami ile reye konulacaktır. Müsaade olunursa diğer madde okunsun.

Madde 2. — İşbu kanun, tarih-i neşrinden itibaren mer'iyyülicradır.

REİS — Kabul buyuruluyor mu efendim? («Kabul» sadaları) Kabul olundu.

Madde 3. — İşbu kanunun icrasına Maliye Nazırı memurdur.

REİS — Kabul buyuruluyor mu efendim? («Kabul» sadaları) Kabul olundu.

Tayin-i esami ile reye koyuyorum. Lütfen reylerinizi istimal buyurun.

(Reylerin istimaline başlandı)

2. — Hanedan-ı Saltanat-ı Seniye muhassasatı hakkındaki kanunun onbirinci maddesinin tadiline dair kanun-u muvakkat.

REİS — 48 numaralı Layiha-i Kanuniyyenin 1 inci maddesini okutuyorum:

Madde 1. — Hanedan-ı Saltanat-ı Seniyye muhassasatı hakkındaki 19 Temmuz 1330 tarihli Kanunun 11 inci maddesi berveçhiati tadil edilmiştir.

(Merbut cetvel mucibince maaş almakta olan Şehzadegân ve Salâtin hazeratıyla sair âza-yı Hanedan sınıfları fevkinde almakta oldukları maaşatı istisnaen almaya devam edeceklerdir.)

60.000	Vahdettin Efendi Hazretleri,
60.000	Mecit Efendi Hazretleri,
60.000	Mehmet Selim Efendi Hazretleri,
60.000	Seyfettin Efendi Hazretleri,
50.000	Abdülkadir Efendi Hazretleri,
50.000	Ahmet Nuri Efendi Hazretleri,
50.000	Burhanettin Efendi Hazretleri,
30.000	Cemalettin Efendi Hazretleri,
20.000	Abdurrahim Efendi Hazretleri,
25.000	Abdülhalim Efendi Hazretleri,
35.000	Seniha Sultan Hazretleri,
35.000	Mediha Sultan Hazretleri,
35.000	Saliha Sultan Hazretleri,
35.000	Nazıme Sultan Hazretleri,
35.000	Hatice Sultan Hazretleri,
35.000	Zekiye Sultan Hazretleri,
35.000	Emine Sutan Hazretleri,
35.000	Fehime Sultan Hazretleri,
35.000	Naime Sultan Hazretleri,
35.000	Fatma Sultan Hazretleri,
35.000	Naile Sultan Hazretleri,
30.000	Ayşe Sultan Hazretleri,
30.000	Şadiye Sultan Hazretleri,
30.000	Rafia Sultan Hazretleri,
20.000	Feride Hanım Sultan Hazretleri,
10.000	Alâaddin Beyefendi,
10.000	Saadettin Beyefendi,
10.000	Hayrettin Beyefendi,
15.000	Mevhibe Kadın Efendi,
15.000	Şayanıdil Kadın Efendi,
15.000	Reftarıdil Kadın Efendi,
7.500	Bedrifelek Kadın Efendi,
7.500	Bidâr Kadın Efendi,

TBMM KUTUPHANESI

7.500 Emsalnur Kadın Efendi,
10.000 Sezayıdil Hanımefendi,
10.000 Filisan Hanımefendi,
10.000 Fatma İkbal Hanımefendi,
10.000 Ayşe Tarzıter Hanımefendi,
10.000 Ayşe Zat Melek Hanımefendi,
10.000 Ruyinaz Hanımefendi,

ALİ CENANİ BEY (Ayntap) — Reis Beyefendi, bu kanunun bütçeye taallûku vardır. Müstaceliyetle müzakeresini teklif ediyorum.

REİS — Muvazeneyi Maliye Encümeni Mazbata Muharriri Ali Cenani Beyefendi bu kanunun bütçeye taallûkuna binaen müstacelen müzakeresini teklif ediyor. Kabul buyuruluyor mu? («Kabul» sadaları) Müstacelen müzakeresi kabul olundu.

Madde hakkında bir mütalaa var mı efendim? («Hayır» sadaları) Kabul olundu.

Madde 2. — İşbu kanun 1 Mart 1332 tarihinden muteberdir.

REİS — Kabul buyuruluyor mu? («Kabul» sadaları) Kabul olundu.

Madde 3. — İşbu kanunun icrasına Maliye Nazırı memurdur.

REİS — Kabul buyuruluyor mu? («Kabul» sadaları) Kabul olundu.

Heyet-i umumiyyesini de reye koyuyorum. Kabul edenler lütfen el kaldırsın. (Eller kalkar) Kabul olundu.

3. — İhtiyacat-ı umumiyeye dahil eşyadan lüzum görülenlerin suret-i füruhtu babında tedabir-i inzibatiye vaz'ına Şehremanetinin mezun kılınmasına dair kanun-u muvakkat.

REİS — 19 numaralı Lâyiha-i Kanuniyyenin 1 inci maddesini okutuyorum:

Madde 1. — Cemiyyet-i Umumiyye-i Belediyenin ihtiyacat-ı umumiyyeye dahil olduğuna karar verdiği eşyadan lüzum gördüklerinin sureti füruhtu hakkında tedabir-i inzibatiyye vaz'ına Şehremaneti salahiyettardır.

MEHMET TALAT BEY (Dahiliye Nazırı ve Maliye Nazırı Vekili), (Edirne) — Efendim, yollar kapalı olduğu zaman Belediyece şeker ve sair ihtiyacat hakkında böyle bir karar ittihazına böyle bir kanun tanzimine mecburiyet hâsıl olmuştu. Şimdi yollar açılmış olduğu için şehrin ve mülhakatın ihtiyacına ait olan şekerde temin edilmiştir. Binaenaleyh kanunun reddine karar verilmesini teklif ederim. («Kabul» sadaları)

REİS — Yolların açılmış olması hasebiyle Hükümet bu kanunun reddini teklif ediyor. Kabul olunuyor mu efendim. («Kabul» sadaları)

RAİF EFENDİ (Erzurum) — Red değildir. Mevki-i mer'iyyetten kaldırılması demektir.

REİS — Bu bahis müteaddit defalar tevali etmiştir. Binaenaleyh, bu, bir reddir. Red, kararımıza iktiran etmek lâzım gelir. Geçen seferki karar dairesinde bir kararname ile Hükümete göndeririz. Muvafık mı efendim? («Muvafık» sadaları) Muvafık görenler lütfen el kaldırsın. (Eller kalkar) Reddedildiği, bir kararname ile Hükümete tebliğ edilecektir.

4. — Meskûkat-ı maşuşenin sim yirmi ve kırk paralıkların tedavülden ref'ine dair kanunun beşinci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun lâyihası.

REİS — Demin Kavanin ve Muvazene-i Maliyye Encümenlerine havale ettiğimiz kanun lâyihalarını arkadaşlarımız müzakere etmişler. Mazbata Muharriri Beyefendi izahat verecek ve okuyacaktır.

ALİ CENANİ BEY (Ayntap) — Efendim, kanunlardan birisi 50 bin liralık nikel meskûkatın piyasaya ihracı hakkındadır. 20 Temmuz 1330 Tarihli bir kanunla bundan sonra darbolunacak nikel meskûkât piyasadan kaldırılacak, atik beşlikler, kırklıklar ve yirmilikler ile mübadeleye hasredilmiştir. Binaenaleyh, Hükümet piyasaya nikel meskûkât çıkaramıyordu. Bu kanunla 50 bin liralık nikel meskûkâtın ihracına müsaade alınmak isteniyor. Bu tedbirin mevcut zarureti mehmaemken temin edeceğini Encümenimiz de takdir ediyor. Hükümet müstaceliyetini de teklif etmiştir.

REİS — Müstaceliyeti kabul olunuyor değil mi efendim? («Kabul» sadaları) Müstaceliyeti kabul olundu.

1 inci maddeyi okutuyorum:

Madde 1. — Meskûkât-ı mağşuşenin ve sim yirmi ve kırk paralıkların tedavülden ref'i hakkındaki 20 Temmuz 1330 tarihli Kanunun 5 inci maddesine fıkra-i atiye ilâve olunmuştur.

Yalnız Maliye Nezareti lüzum gördüğü takdirde mikdar-ı mezkûrdan 50 bin liraya kadarını ihraç edebilecektir.

REİS — Kabul olunuyor mu? («Kabul» sadaları) Kabul olundu.

Madde 2. — İşbu kanun, tarih-i neşrinden muteberdir.

TBMM KUTUPHANESI

REİS — Kabul buyuruluyor mu efendim? («Kabul» sadaları) Kabul olundu efendim.

Madde 3. — İşbu kanunun icrasına Maliye Nazırı memurdur.

REİS — Kabul buyuruluyor mu efendim? («Kabul» sadaları) Kabul olundu.

Heyet-i umumiyyesini de reye vaz'ediyorum. Kabul edenler, ellerini kaldırsın. (Eller kalkar) Kabul olundu.

5. — Mevki-i tedavülde bulunan birer ve beşer liralık evrak-ı nakdiyeden lüzumu kadarının yarım ve iki buçuk liraya tedavül etmek üzeer iki müsavi kısma tefrik ve ihracına dair kanun lâyihası.

ALİ CENANİ BEY (Ayntap) — Efendim, diğer kanun da, bugün tedavül etmekte olan bir liralık ve beş liralık banknotların ortasından iki kısma tefrik edilerek 2,5 ve yarım liralık olmak üzere mevkii tedavüle vaz'ı hakkındadır. Bunun da lüzumunu, Heyet-i Umumiyye takdir eder. Encümenimiz muvafık gördü, Hükümet bunun da müstaceliyetini teklif ediyor.

REİS — Müstacelen müzakeresini kabul buyuruyor musunuz? («Kabul» sadaları) Müsttacelen müzakeresi kabul olundu.

1 inci maddeyi okutuyorum:

Madde 1. — 31 Mart 1331 ve 18 Teşrinievvel minhü tarihli kanunlarla ihraç olunan bir ve beş liralık evrak-ı nakdiyyeden lüzumu miktarını yarım ve 2,5 liraya tedavül etmek üzere iki müsavi kısma tefrik ederek ihraç etmeye Maliye Nazırı mezundur.

REİS — Kabul buyuruluyor mu? («Kabul» sadaları) Kabul olundu.

Madde 2. — Bu suretle kat'edilen evrak-ı nakdiyye tam evrak-ı nakdiyyenin tabi bulunduğu esasat ve şeraite tabi ve aynı fiyatı haiz bulunacağı gibi, tedavülleri mecburî olacak ve 1 inci maddede mezkûr kavanin ahkâmı işbu yarım evrak-ı nakdiyye hakkında da cari bulunacak.

REİS — Kabul buyuruluyor mu efendim? («Kabul» sadaları) Kabul olundu.

Madde 3. — İşbu kanun, tarih-i neşrinden muteberdir.

REİS — Kabul buyuruluyor mu efendim? («Kabul» sadaları) Kabul olundu.

Madde 4. — İşbu kanunun icra-yı ahkâmına Maliye ve Adliye Nazırları memurdur.

REİS — Kabul buyuruluyor mu efendim? («Kabul» sadaları) Kabul olundu.

Heyet-i umumiyyesini reye koyuyorum. Kabul edenler, ellerini kaldırsın. (Eller kalkar) Kabul olundu.

6. — 1331 senesi Emniyeti Umumiye Bütçesinin beşinci faslının altıncı maddesinden 50 000 kuruşun bittenzil dokuzuncu faslına naklen ilâvesine dair kanun lâyihası.

REİS — 34 numaralı Lâyiha-i Kanuniyyenin 1 inci maddesini okutuyorum.

Madde 1. — Emniyyet-i Umûmiyye Müdüriyyetinin 1331 Senesi Bütçesinin Beşinci faslının 6 ncı Nakliye ve Bendiye maddesinden 50 bin kuruş bittenzil, 9 uncu Masarif-i Müteferrika faslına naklen zam edilmiştir.

REİS — Kabul olunuyor mu efendim?.. («Kabul» sadaları) Kabul olundu.

Madde 2. — İşbu kanun, târîh-i neşrinden itibaren meriyyülicradır.

REİS — Kabul olunuyor mu efendim?.. («Kabul» sadaları) Kabul olundu.

Madde 3. — İşbu kanunun icrâ-yı ahkâmına Dahiliye ve Maliye Nazırları memurdur.

REİS — Kabul olunuyor mu?.. («Kabul» sadaları) Kabul olundu. Heyet-i umumiyyesini de reye vazediyorum. Kabul edenler, ellerini kaldırsın... (Eller kalkar) Kabul olundu.

7. — 1331 senesi jandarma Bütçesine tahsisat-ı fevkalâde olarak 11 605 000 kuruşun ilâvesine dair kanun lâyihası.

REİS — Geçen müzakerelerden 139 Numaralı bir Kanun vardı ki, altı aylık tahsisatın daha ziyade tezyidi için Hükümet, müzakeresinin tehirini talep etmişti, Jandarma, sevâhil ve demiryolların muhafazasına memur olan İkmâl Efrâdının ilk üç aylık tahsisatını, münakale yolsuz olduğu için reddetmiştik. İkinci üç aylığını da bu suretle reddettik. Son altı aylık kısmı lâyiha halinde Meclis-i Âliye geldi. Bunun müzakeresi cereyan ettiği vakit Hükümet tehîr-i müzakeresini teklif etmişti. Şimdi Maliye Müsteşarı da buradadır, müzakeresini teklif ediyorlar.

ALİ CENANİ BEY (Ayıntap) — Efendim, bundan evvel sevâhil ve demiryolları muhafazası için silah altına alınan İkmâl efrâdına üç aylık tahsisat olmak üzere Hükümet, Harbiye Bütçesinde münakale yapmıştır.

Muvazene-i Umûmiyye Kanununun bir maddesiyle fasıldan fasla münakale memnû olduğu için Heyet-i Celîleniz reddetmişti. Bilâhare Maliye Nezaretinden burada hazır bulunan Muhasebat Müdîr-i Umumîsi

TBMM KUTUPHANESI

Faruk Beyefendi, orada tayyedilen tahsisatın belki buraya ilâvesi kabul olunur diye kanunun tehirini talep etmişti. Bilahare Encümende müzakere ettik.

Üç aylık tahsisat, jandarma bütçesinin mevcut tahsisatı dairesinde cereyan ettirdikleri cihetle bu altı aylık tahsisat meyanında fasla tahsisat konmaya ihtiyaç olmadığına tarafeynce ittifak hâsıl oldu. Heyet-i Celîlenizden de kabulünü rica ediyoruz.

REİS — Kanunu bir kere daha okuyacağız efendim.

Madde 1. — Sevahil ve demiryollar ile hudut muhafazası için Sâbit jandarmaya verilen İkmâl efradının 331 senesi Eylülünden Şubatı gayesine kadar altı aylık muhassasâtı için jandarma Dairesinin sene-i mezkûre bütçesinin merbut cetvelde muharrer fusûl ve mevâddına 11 605 000 kuruşun tahsîsât-ı fevkalâde olarak ilâvesiyle sarfına Dahiliye ve Maliye Nâzırları mezundur.

REİS — Bir mütâlaa var mı efendim?.. Tahsisat olduğu için tâyîn-i esâmî ile reye koyacağım.

1 inci maddeyi kabul ediyor musunuz?.. («Kabul» sadaları) Kabul olundu efendim.

Madde 2. İşbu kanun, târih-i neşrinden mûteberdir.

REİS — Kabul buyuruluyor mu?.. («Kabul» sadaları) Kabul olundu.

Madde 3. — İşbu kanunun icrasına Harbiye ve Maliye Nâzırları memurdur.

REİS — Kabul buyuruluyor mu efendim?.. («Kabul» sadaları) Kabul olundu.

Kanunu tâyîn-i esâmî ile reye vazediyorum. Reylerinizi istimâl buyurun.

(Reylerin istimâline başlandı)

8. — Tahsil-i Emvâl Kanununun 11 ve 17 nci maddelerine zeyl kanun lâyihası. (1)

REİS — Üç gün evvel Kavanîn-i Maliyye Encümenine iade ettiğimiz bir kanun vardı; aKvânîn-i Maliyye Encümeni çıkarmış. Bazı cihetlerinin tâdîli için göndermişlerdi. Mazbata Muharriri izahat verecekler.

NİSİM MAZELYAH EFENDİ (İzmir) — Bu kanun burada müzakere edildiği vakit, İmam ve Muhtardan bahsedilmişti. Heyet-i Aliyyeniz, Heyet-i İhtiyâriyyesi bulunmadığı halde İmam ve Muhtarı da bulunmayacağından bahisle, bu noktanın tashihi zımnında kanunu Encümene iade etmişti. Encümende tetkik edilerek, Heyet-i Aliyyenizin fikri tasvip olundu. Şimdi madde şu şekli almıştır:

Tahsîl-i Emvâl Kanununun 11 inci Maddesine Zeyl.

Heyet-i İhtiyâriyyesini ihtihap ve teşkil etmemiş olan Kurâ ve mahallâta Tekâlif-i Emiriyyeyi tesviyede temerrüt eden mükellefînin emvâl-i menkulelerine müracaat hususu Kurâ ve mahallât-ı mebhûsede mukîm ahalinin intihap edecekleri iki kişi ve intihaptan istinkâf eyledikleri halde tahsildarın hakk-ı intihabı haiz kimselerden intihap edeceği iki kişi mârifetiyle icra olunur.

ALİ CENANİ BEY (Ayıntap) — Efendim, ben deniz geçen müzakerede tahsildarlara bu hakkı vermemeyi münasip görmüştüm. Hâlâ bu fikrimde musırrım. Tahsildarlara, bir şahsın binnetice üç ay mevkufiyyetini mucip olacak bir selâhiyeti vermeyi muzır görüyorum. Tahsildarın göstereceği bu iki şahsın takdîri, o adamın temerrüdiyle sâbit olacak. Binaenaleyh, üç aya kadar tevkife sebebiyet verecektir. Bunu bir tahsildarın takdîrine havale ediyoruz ki, bu, hiçbir suretle doğru değildir.

NİSİM MAZELYAH EFENDİ (İzmir) — Maddenin sûret-i musahhahasını tekrar okuyorum. (Tekrar okur) Ali Cenani Beyin mütâlaası Encümenimizi de düşündürmüştür. Fakat Encümen tetkikat neticesinde, bu mütâlaanın o kadar uzak bir ihtimal olduğunu anlamıştır ki, maddeyi bu suretle tashihde beis görmemiştir. Heyet-i İhtiyâriyyesi olmayan bir Kaza veya bir Karyede Heyet-i İhtiyâriyye olmadıktan başka, ahali de iki kişi intihaptan istinkâf edecek, sonra tahsildarına iki kişi arayacak, bunu da bulamayacak, ondan sonra bu maddede verdiğimiz selâhiyeti tahsildar istîmal eyleyecektir.

FUAT BEY (Divaniye) — Bendeniz zannediyorum ki, bu mesele görüldüğü kadar ehemmiyetten ârî değildir. Encümen evvelce teklif ettiği mazbatayı tâdil ediyor. Fakat bendeniz zannediyorum ki, evvelki mazbatayı tanzim eden Encümen, bu Encümen değildir, Encümen değişti. Şimdi yeni teklifin tab ve tevzi edilmesini bendeniz teklif ediyorum ki, herkes esbâb-ı mûcibeyi görüp anlasın.

TAHSİN RIZA BEY (Tokat) — İkinci müzakeresinde tab ve tevzîe lüzum yoktur.

FUAT BEY (Devamla) — İkinci müzakereden sonra da tab ve tevzi olunur. Tâdîlâtın esbâb-ı mucibesiyle beraber Heyet-i Umumiyyeye arzı lâzımdır ki, biz de ona göre reyimizi îta edelim.

(1) *Evveliyatı 4 üncü inikad zaptındadır.*

TBMM KUTUPHANESI

NİSİM MAZELYAH EFENDİ (İzmir) — Yeni Encümen, eski Encümenin mazbatasını aynen kabul etmiş ve binaenaleyh, aynen tab etmiş gibidir. Sonra burada müzakere edildiği zaman bir-iki kelimesine ilişildi, onların tashihi için Encümene iade edildi. Şimdi bu tashih edilen iki kelime için yeniden tab edilerek ruznameye konulması zannederim doğru değildir.

MEHMET NURİ EFENDİ (Zor) — Mesele, tab ve adem-i tab'ında değildir. Meselenin çare-i hallini düşünmelidir. Bu tahsildara doğrudan doğruya selâhiyet verilecek olursa, ahaliye bir mazarrat terettüp edip etmeyeceği düşünülmelidir. Bendeniz Ali Cenani Beyin buyurdukları gibi, bu kadar vâsi bir selâhiyet vermek doğru değildir mütâlaasındayım. Elbette yakında bir Nahiye, Kazâ, Livâ Merkezi vardır. Onun vasıtasına müracaat olunup muamelât-ı muktaziyyesi îfa edilse daha iyi olurdu.

FUAT BEY (Divaniye) — Efendim, iki Encümenin, şu tâdîlâtın esbâb-ı mûcibesini beyan etmesi lâzım gelir.

MEHMET ŞEFİK BEY (Bayazıt) — Efendim, efrâd-ı Milletten olan tahsildara bu kadar emniyetsizlik göstermek zannedersem doğru değildir. Tahsildar, İmam ve Muhtar bulunmadığı ve ahalinin intihap etmediği zamanlarda Hazine-i Devletin vârîdâtını, tahsilâtını sektedar etmemek üzere bu tahsilâtı yapacaktır. Binaenaleyh, zaten madde pek tahavvül etmemiştir. Yalnız mesele, Heyet-i İhtiyâriyye olmadığı halde İmam ve Muhtar mârifetiyle tahsil edilsin yolunda idi.

REİS — Eskiden müzakere edilirken öyleydi. Heyet-i Aliyyece, Heyet-i İhtiyariyye olmayan yerlerde imam ve Muhtar nasıl olur? Binaenaleyh, bu cihetten Encümene gitsin denildi.

TAHSİN RIZA BEY (Tokat) — Efendim, bendeniz de Encümenin tâdîlât-ı ahîresini pek muvafık buluyorum. Çünkü evvelemirde bu vergiyi tediyeye mecbur olan şahsın mütemerrit olup da, vermediği halde bir karar vermek selâhiyeti Heyet-i İhtiyâriyyeye aittir. Heyet-i İhtiyâriyye bulunmadığı halde bu yolda bir karar vermek için ahaliden iki kişinin intihap edileceğini gösteriyor. Bunlar da intihaptan istinkâf ettikleri takdirde, yine tahsildar, doğrudan doğruya kendi tarafından bir karar ittihaz etmiyor, memleketin âyânından iki kişiyi alıyor, onlarla karar veriyor. Artık bu kadar açık bir muameleyi de kabul etmeyecek olursak, tahsilâtı sekteye uğratmış oluruz.

REİS — Şimdi efendim, iki teklif var. Fuat Beyefendinin teklifleri esas hakkında değildir, usûl-ü müzakereye aittir. Diyorlar ki, eskiden bir Encümen vardı. O Encümen bilâhare tebeddül etti. Yeni Encümen birtakım tashihat yapmıştır. Şimdi müzakere edebilmek için o tashihatın esbâb-ı mûcibesini tab etmek lâzımdır. Bu, usûl-ü müzakereye ait bir meseledir. Evvelâ bunu halledelim. Eğer bu hallolunursa ondan sonra esası hakkında müzakere ederiz. Herhalde bu bahis, Takvim-i Vakayiin birkaç sahifesini işgal etmiştir. Heyet-i İhtiyâriyyesi olmayan Köylerimizin adedi de kaç tanedir, onu bilen yok. Binaenaleyh, yeniden tab edelim mi?.. («İstemez» sesleri) Yeniden tab'ı arzu buyurulmuyor, değil mi?.. («Hayır» sadaları) Tekrar tab'ı arzu olunmuyor.. («Müzakere kâfi» sadaları) O halde reye koyuyorum efendim.

Maddeyi kabul edenler, lütfen el kaldırsın... (Eller kalkar) Kabul olundu.

Diğer maddeyi okuyunuz.

17 nci Maddaye Zeyl

Heyet-i İhtiyâriyyesini intihap ve teşkil etmemiş olan Kurâ ve mahallâtta, işbu hapis muamelesi olan 1 inci madde zeylinde muharrer olduğu veçhiyle intihap edilecek iki kişinin ve intihaptan istinkâf eyledikleri halde İmam ve Muhtarın ve bunlar da yoksa, tahsildarın hakk-ı intihabı hâiz kimselerden intihap edeceği iki kişinin tasdiki üzerine Kazânın en büyük Mülkiye memurunun işaretiyle icra olunur.

REİS — Bu da onun mütemmimidir; kabul buyuruluyor mu? («Kabul» sedaları) Kabul olundu.

İşbu kanunun icrasına Maliye Nâzırı memurdur.

4 Rebîülâhir 1331 ve
28 Şubat 1328

REİS — Kabul buyuruluyor mu? («Kabul» sedaları) Kabul olundu.

Şimdi heyet-i umûmiyyesini reye koyuyorum: Kabul edenler, ellerini kaldırsın. (Eller kalkar) Kabul olundu.

9. — 1330 senesi Posta, Telgraf ve Telefon Nezareti Bütçesinin yedinci faslının mevaddı beyninde münakale icrâsına dair kanun-u muvakkat.

REİS — (8 ve 11) Numaralı kanunları müzakere edeceğiz.

8 numaralı Kanun-u Muvakkat lâyihasının 1 inci maddesini okutuyorum :

1 inci Madde — Posta ve Telgraf ve Telefon Nezaretinin 1330 senesi bütçesinin Tahsîsât-ı Mütehavvilesi meyânında bulunan 7 nci faslının 2 nci

TBMM KUTUPHANESI

maddesinden 1.000.000 kuruş bittenzil, fasl-ı mezbûrun 1 inci maddesine 700.000 ve 3üncü maddesine 300.000 kuruş naklen ilâve olunmuştur.

REİS — Ali Cenani Beyefendi! Bu bapta biraz izahat verirseniz, tenevvür ederiz.

ALİ CENANİ BEY (Ayıntap) — Efendim, Posta ve Telgraf Nezâreti, 1330 senesi bittikten 14 yıl sonra, 14 Mart 1330 tarihinde 1330 bütçesi üzerinden tahsisat almak istemiş ve bir kanun-u muvakkat neşretmiş. Mâlûmuâlîniz, bu kanun-u muvakkatin de Muvazene-i Umûmiyye Kanun-u Mahsusu mucibince hükmü 1 senedir. Ve senenin hitâmında onun da hükmü bitmiş olur. Binaenaleyh, hükmü bitmiş olan bi bütçe üzerine tahsisat verilemez. Encümenimiz, bu kanunun reddenin talep ediyor. Ve kararname de o şekilde yapılmıştır.

REİS — Muvafık mı efendim? («Muvafık» sedaları) Encümenin teklifi veçhile reddini kabul ediyor musunuz? («Evet» sedaları) Esas itibariyla reddolundu.

10. — 1330 - 1331 seneleri bütçelerine mevzu tahsisat-ı muntazammaya dair kanun-u muvakkat.

REİS — 11 Numaralı Kanun-u Muvakkat lâyihasını müzakere edeceğiz. Evvelâ mazbata var. Ondan sonra, Encümenin kabul ettiği maddeler var. Arzu buyuruluyorsa, Mazbata Muharriri Beyefendi izah ederler.

ALİ CENANİ BEY (Ayıntab) — Meclis-i Umuminin tatilinden küşadına kadar, güzeran eden müddet zarfında kanunun vermiş olduğu salahiyet dairesinde 1330 senesi Muvazene-i Umumiyye Kanununa merbut (S) işaretli cetveldeki tahsisat-ı mütehavvileden Maarif Nezareti, Matbaa-i Amirenin, dördüncü Kâğıt ve Mukavva Faslına fazla tahsisat almış, bir de 1331 senesi Muvazene-i Umumiyye Kanununun (S) cetveline dahil olan muhtelif tahsisat-ı mütehavvileden cetvele merbutan takdim olunan «2.517.000.000» kuruşluk tahsisat alınmış, Encümenimiz, tabiî, usulüne muvafık olduğu için bunların kabulünü Heyet-i Celileye teklif etmiştir.

Bundan başka olarak, Maliye Nezareti, 1331 senesi bütçesini, yetmişbirinci faslının altıncı Evrak-ı Nakdiyye Aidat faslı için 1330 senesinde almış olduğu tahsisatı, senenin hitamından 21 gün sonra 21 Mart 1331 tarihinde almıştır. Usulüne muvafık olmadığı için Encümenimiz, reddini teklif ediyor.

Sonra 9 Nisan 1331 tarihinde Hariciye Nezareti yine 1331 senesi için tahsisat-ı munzamme talep etmiş. Tabiî, senenin hitamından 39, 40 gün sonra çıkmıştır. O da usulüne muvafık değildir. Onun da reddini teklif ediyoruz. Yine Düyûn-u Umumiyye Faslına, 23 Nisanda tahsisat-ı munzamme istemiş, o da usulüne ve Bütçe Kanununa muvafık değildir.

Onun da reddini talep ettik. Kezalik, 2 Mart sene 1331 tarihli İrade-i Seniyye ile Posta ve Telgraf Nezareti, Tahsisat-ı Mütehavvileden yedinci fasıldan (1.000.000) kuruş tenzil edilerek diğer fasla nakledi-yor,. 1331 senesi Muvazene-i Umumiyye Kanununda kanun-u mahsus ile dahi olsa, fasıldan fasla nakl-i tahsisat caiz değildir, denildiğinden, o madde-i kanuniyyeye muhalif olduğu için onun da reddini talep ediyoruz.

AHMET BEDRİ BEY (Karahisar-ı Sahip) — Bu redlerin mahiyet ve kıymeti ne olacaktır?

ALİ CENANİ BEY (Devamla) — Bu paraları kanunsuz sarf etmiş olacaklardır.

AHMET BEDRİ BEY (Karahisar-ı Sahip) — Kanunsuz nasıl olur? Bundan ne çıkar? Mademki red etmişsiniz, ondan dolayı bir şey çıkar mı?

AHMET BEDRİ EFENDİ (Bursa) — Mesuliyet yok mu?

TAHSİN RIZA BEY (Tokat) — Encümen, bunun netayic-i maliyyesini düşünmedi mi?

ALİ CENANİ BEY (Ayıntab) — Bunu Heyet-i Celilenize Hesab-ı Kat'î Kanunu ile arz edeceğiz. O zaman ya kabul veya reddedersiniz. Veya sarifleri hakkında bir karar ittihaz edersiniz. Tabiî, kanuna muhalif olan bir şeyi Encümenimiz kabul edemez.

SELİM EFENDİ (Karahisar-ı Sahip) — Bunlar, kanun-u muvakkat suretinde çıktı ve sarf edildi. Bunun adem-i kabulüne karar vermek, ne olacak?

FARİS EL-HURİ EFENDİ (Şam) — O başka mesele.

REİS — Geçenlerde Heyet-i Celilenizce de müzakere edildiği veçhile şu yapılan münakale ve şu şekilde alınan tahsisat, mevcut olan kavanine ve bilhassa son Muvazene-i Umumiyye Kanunundaki maddeye muhalif görülüyor. Şekil budur. Binaenaleyh, biz reddeder ve kararımızı Hükümete bildiririz. Tabiî, Hükümet bunun hakkında, Heyet-i Celileye maruzatta bulunur, onu da ayrıca tetkik ederiz.

Şimdi Meclis-i Mebusana bir kanun teklif olunuyor. Bakıyoruz kî, elimizde Meclislerden geçmiş, kanuniyet halini iktisap etmiş olan kavanin-i mevzua ile gayr-i kabil-i tevfik ve gayr-i kabil-i telif bir hal var. Meclis-i Âli, buna karşı salahiyetini istimal eder. Encümen de bu salahiyeti istimal etmeyi bize teklif

TBMM KUTUPHANESI

ediyor. Eğer kabul buyurulursa, bu şekilde kararnamelerle Hükümete gönderir, ilân ettiririz. Muvafık mı? («Muvafık» sedaları) Ve cümlesi hakkında o suretle muamele yapılır. Heyet-i umumiyyesi reddolundu. Yalnız, Encümenin verdiği izahatta muvafık-ı kanun olarak yapılmış olduğundan kabulünü teklif ettiği zamaim var. Müsaade buyurulursa, onları okuyacaklar. Bir madde-i münferidedir. 1331 senesi Tahsisat-ı Munzammesine aittir.

«Kâtip Servet Bey, madde-i münferideyi okur)

Madde-i Münferide :

1330 senesi Muvazene-i Umumiyye Kanununa merbut (T) işaretli Tahsisat-ı Mütehavvile cetveline dahil bulunan hidemattan Maarif Nezaretinin 1330 senesi bütçesinin 25 inci Matbaa-i Amire faslının dördüncü Kâğıt ve Mukavva ve Emsali Levazım-ı Tab'iyye ve Cildiyye Esmanı maddesine 24 Şubat 1330 tarihli İrade-i Seniyye ile ilâve olunan 377.500 kuruş tahsisat-ı munzamme kabul edilmiştir.

Kâtip Servet Bey, diğer madde-i münferideyi okur):

Madde-i Münferide

1331 senesi Muvazene-i Umumiyye Kanununa merbut «T» işaretli Tahsisat-ı Mütehavvile cetveline dahil bulunan hidemattan zirde muharrer füsul ve mevadda İrade-i Seniyye ile ilâve olunan, cem'an 251.700.000 kuruş tahsisat-ı munzamme kabul edilmiştir.

Mikdâr-ı Muhassasat	Dairesi	Fasıl	Madde	Nev'i Muhassasat	İrade-i Seniyye Tarihi
40.000.000	Maliye	42	0	Muînleri Taht-ı Silâha Alınan Ailelere Muavenet-i Nakdiyye	13 Nisan 1331
3.000.000	Dahiliye	22	0	İskân-ı Muhacirin	27 Nisan 1331
150.000	Posta ve Telgraf ve Telefon	6	5	Posta Tazminatı	5 Mayıs 1331
10.000.000	Dahiliye	22	0	İstan-ı Muhacirin	28 Mayıs 1331
1.500.000	Maarif	14	4	Kâğıt, Mukavva ve saire ve Esmânı	1 Haziran 1331
30.000.000	Maliye	11	5	Reddiyyât	1 Haziran 1331
40.000.000	Maliye	42	0	Muînleri Taht-ı Silâha Alınan Ailelere Muavenet-i Nakdiyye	25 Haziran 1331
1.500.000	Posta ve Telgraf ve Telefon	5	3	Müteferrika ve Bendiyye	27 Haziran 1331
500.000	Posta ve Telgraf ve Telefon	7	2	Hutût-u Mevcude Eşya Bahası	
100.000	Emniyyet-i Umumiyye	6	1	Masarif-i Sevkıyye	27 Haziran 1331
10.000.000	Dahiliye	22	0	İskân-ı Muhacirin	27 Temmuz 1331
2.500.000	Posta ve Telgraf ve Telefon	6	3	Menzilhane ve Sürücülük	
650.000	Posta ve Telgraf ve Telefon	6	4	Posta Nakliyesi	26 Ağustos 1331
100.000.000	Maliye	24	0	Muinleri Taht-ı Silâha Alınan Ailelere Muavenet-i Nakdiyye	27 Ağustos 1331
500.000	Hariciye	6	5	Masarif-i Muhabere	27 Ağustos 1331
500.000	Adliye	77	4	Cerâim-i Masarif Umumiyyesi	31 Ağustos 1331
10.000.000	Dahiliye	22	0	İskân-ı Muhacirin	31 Ağustos 1331
500.000	Posta ve Telgraf ve Telefon	6	5	Posta Tazminatı	7 Eylül 1331
300.000	Hariciye	6	6	İane ve İade	9 Eylül 1331
251.700.000					

TBMM KUTUPHANESI

REİS — Efendim, bu madde-i münferideleri tayin-i esami ile re'ye koyuyorum. Encümenin tefrik edip edip kararnamelerini tanzim ettiği mevaddı da red suretiyle Hükümete tebliğ edeceğiz.

AHMET EFENDİ (Bursa) — Efendim, re'y kırmızı mı verilecek?

REİS — Efendim, kararname ile red olunanları tayin-i esami ile re'ye koyuyoruz. Tayin-i esami ile re'ye koyduğum iki madde-i münferideyi, Encümen, muvafık-ı kanun bulduğundan Heyet-i Celilenize arz ediyorum.

Şimdi bu okunanlar, Encümen tarafından kabul olunan bu münferit maddelerdir ki, bunları re'ye koyuyorum. Siz nasıl isterseniz öyle rey vereceksiniz. Encümen Mazbata Muharririnin verdiği izahat, belki iyi anlaşılamadı. Müsaade buyurursanız, bendeniz ayrıca izah edeyim. İrade-i Seniyye ile tahsisat-ı umumiyyeden olmak üzere, verilen tahsisatı Encümen tetkik etmiş. Bunların bir kısmını mevzu olan kanunlara muhalif bulduğundan onları kanunun metninden çıkarıyor. Ve kâğıtta da manzur-u âliniz olduğu veçhile geçenki müzakerelerimizin neticesi olarak Meclis-i Âliye arzediyor. Bunun bu suretle reddini kabul buyurdunuz. Usul-ü mevzuaya muvafık olan tahsisat-ı munzammenin ise, ayrıca kanun halinde geçmesi lâzım geliyor. Kabul buyurulduğu takdirde, yani Encümenin nokta-i nazarına iştirak buyurulduğu takdirde, tabiî, beyaz re'y verilir. Lütfen reylerinizi istimal buyurun.

(Reylerin istimaline başlandı)

11. — Hal-i harb dolayısı ile Memalik-i Osmaniye dahilinde geştügüzar edeceklere seyahat varakası itasına dair kanun-u muvakkat.

REİS — 12 numaralı Kanun-u Muvakkat Lâyihasının 1 inci maddesini okutuyorum:

Madde 1. — Hal-i harp devam ettiği müddetçe taba-yı Osmaniyye ve ecnebiyye tedabir-i askeriyye ve inzibatiyyeden olmak üzere Memalik-i Osmaniyyenin, Hükümetçe tayin olunacak aksam ve menatıkında geştügüzar için seyahat varakası almak mecburiyetindedirler.

REİS — Bir mütalaa var mı efendim? («Hayır» sadaları) Kabul buyuruluyor mu? («Kabul» sedaları) Kabul olundu.

Madde 2. — İşbu kanun, tarih-i neşrinden 15 gün sonra mer'idir.

REİS — Kabul buyuruluyor mu efendim? («Kabul» sedaları) Kabul olundu.

Madde 3. — Bu kanunun icra-yı ahkâmına Dahiliye Nazırı memurdur.

29 Rebiülahir 1333 ve
3 Mart 1331

REİS — Kabul buyuruluyor mu efendim? («Kabul» sedaları) Kabul olundu.

Kanunun birinci müzakeresi kâfi görüldü efendim.

12. — Bazı zevata hidemat-ı vataniye tertibinden maaş tahsisine dair kanun-u muvakkat.

REİS — 134 ve 200 Numaralı Hidemat-ı Vataniyye Tertibinden ait iki lâyiha var, bunları müzakere edeceğiz.

TAHSİN BEY (Maliye Nezareti Müsteşarı) — Bazı zevata Hidemat-ı Vataniyye Tertibinden maaş tahsisi hakkında bazı kavanin-i muvakkate ile lâyihalar mevcuttur. Bu gibi zevatın maaşatı, alelekser Maliye Nezaretince değil, Harbiye veya Dahiliye Nezaretince gösterilen lüzumlara binaen tahsis edilmiş olduğundan naşi, bunların müzakeresinde Harbiye Nazırı Paşa Hazretleriyle Dahiliye Nazırı Beyefendinin hazır bulunmalarını teklif ediyorum. Kendileri muvafakat etmişlerdir, encümenle anlaşacaklardır. Encümene havale buyurunuz da görüşülsün.

REİS — Encümene verelim mi efendim, muvafık mı?

MEHMET NURİ EFENDİ (Zor) — Encümen alırsa alsın.

REİS — Hayır efendim, Encümene alınmak hakkında ayrıca kavaid vardır.

NAZIM BEY (Kerkük) — Buraya geldikten sonra, böyle hiçbir sebep olmadan Encümene iadesinde, tabiî, mana yoktur. Bir defa müzakere edilir, eğer Encümene iade edilmesi lâzım gelirse iade edilir. Böyle Hidemat-ı Vataniye Tertibinden maaş vermek de muvafık değil.

REİS — Müsaade buyurunuz efendim, esasa girmeyin. Dediğiniz, usul-ü müzakereye ait olduğu için bendenizin de bu bapta beyan-ı re'ye selahiyetim vardır. Bu lâyiha-i kanuniyye ve kanun-u muvakkati Hükümet teklif ediyor ve tasdikini istiyor. Halbuki, esbab-ı mucibe mazbatasında Encümenin reddettiği görüldüğünden, bu levayih-i kanuniyyenin Dahiliye ve Harbiye Nazırları hazır bulunduğu halde müzakeresi teklif ediliyor. Maliye Müsteşarı Beyefendi bunun esbab-ı mucibesi vardır, Encümence bir kere daha tetkik edilsin diyor. Binaenaleyh, bu teklifi Heyet-i Celile ya kabul eder, ya etmez.

NAZIM BEY (Kerkük) — Esbab-ı mucibe olmadan Hükümet ile Encümen anlaşmış.

TBMM KUTUPHANESİ

REİS — Öyle değil. Encümen, biz bunu kabul etmeyiz diyor.

NAZIM BEY (Kerkük) — Olabilir ki Meclis kabul etmez.

REİS — Tamam. Müzakereye girişmek hususu, Encümene iade teklifini kabul etmezsek hâsıl olur. Encümene gönderelim mi efendim? Encümene gitmesi kabul buyuruluyor mu? («Kabul» sedaları) Her ikisi de Encümene gitti efendim.

NAZIM BEY (Kerkük) — Ama, reddiyyesi gelmedi efendim.

REİS — Meseleyi uzatmayalım. Bu hususta Encümen ne diyor efendim?

ALİ CENANİ BEY (Ayntap) — Encümen, tabiî, Heyet-i Celilenin kararına bakar, gönderiliyorsa tekrar tetkik eder.

REİS — Müsteşar Beyefendi, Harbiye Nâzırı Paşa Hazretlerinin huzuruyla müzakere edilsin diyorlar.

TAHSİN BEY (Maliye Nezareti Müsteşarı) — Efendim, Harbiye Nâzırı Paşa Hazretleri, Encümene izahat vermediler, kendileri Encümene gidip bir saat izahat vermeyi arzu buyurdular, Encümen henüz kendilerini dinlememiştir. Encümen, yalnız Maliye Nezaretini dinledi. Biz bunların dosyalarını gösterdik. Bunlar, Harbiye Nezâretinden gösterilen lüzum üzerine yapılmıştır dedik. Encümen kaanî olmadı. Bunu, Harbiye Nâzırı Paşa Hazretlerine arzettik. «Ben, bizzat Encümene gider, Encümeni iknâ ederim» dediler.

REİS — Levâyih-i kanuniyyeyi encümene gönderelim mi efendim? («Evet» sedaları) Encümene gitti.

13. — Arnavutluk'da ilân edilmiş bulunan aff-ı Umumi Kanuna zeyl kanun-u muvakkat.

REİS — Efendim, şurada iki tane kanun-u muvakkat var. Meclis-i Âlî şâyân-ı şükran mesai sarf ediyor. Bunda hiç şüphe yok. Fakat birtakım kalmış kanunlar var. Ezcümle, vaktiyle Arnavutluk'ta ilân edilmiş olan aff-ı umûmiye zeyl olmak üzere yapılmış bir kanun-u muvakkat var. Hükmü icra edilmiş, fakat kanun-u muvakkat olarak Divân-ı Riyasetin dosyasında kalmış. Eğer, arzu buyurursanız bunu da şeklî bir müzakere olmak üzere çıkaralım.

Kabul buyuruyor musunuz? («Kabul» sadaları) Müzakeresi kabul olundu.

Bu kanunlar, semâhat-i Osmaniyyenin bir delil-i bâhiri olacak.

Birinci maddeyi okutuyorum.

Madde 1. — Kosova, Manastır, İşkodra ve Yanya Vilâyetleri dahilinde 1328 senesi Mayısından bed ile Temmuz nihayetine kadar devam eden harekât ve hâdisâta, gerek ahaliden, gerek memurîn ve asker ve jandarmadan iştirâk edenler ile esnâ-yı hâdisâtta firar eden mahbûsîn ve mevkufîn haklarında hukuk-u şahsiyye dâvâsı bâkî kalmak üzere aff-ı umûmî ilân edilmiştir.

REİS — Kabul buyuruluyor mu? («Kabul» sedaları) Kabul olundu.

İkinci maddeyi okutuyorum :

Madde 2. — İşbu kanunun icrasına Adliye, Harbiye ve Dahiliye Nazırları memurdur.

1 Ramazan 1330
1 Ağustos 1328

REİS — Kabul buyuruluyor mu efendim? («Kabul» sedaları) Kabul olundu.

Bir kere müzakeresiyle iktifa edilmesi kabul buyuruluyor mu efendim? («Kabul» sedaları) Kabul olundu.

Şimdi de zeyli okutuyorum :

ZEYL

Arnavutluk hâdisât ve harekâtına 328 senesi Mayısından mukaddem iştirâk etmiş olanlar dahi, hukuku şahsiyye davası baki kalmak üzere aff-ı umûmîden istifade edeceklerdir.

REİS — Bunu kabul ediyor musunuz? («Kabul» sedaları) Kabul olundu.

İkinci maddeyi okutuyorum :

Madde 2. — İşbu kanunun icrasına Harbiye, Adliye ve Dahiliye Nazırları memurdur.

3 Şevval 1330 ve
2 Eylül 1328

REİS — Kabul ediyor musunuz? («Kabul» sedaları) Kabul olundu.

Heyet-i umûmiyyesini de kabul ediyorsunuz, değil mi? («Kabul» sedaları) Kabul edildi.

MEHMET NURİ EFENDİ (Zor) — Müstâcel suretiyle kabûl edildi, değil mi efendim?

REİS — Evet efendim.

Tâyîn-i Esâmî ile reye vaz ettiğimiz 331 senesi Maliye Bütçesinin 42 nci Muînsiz Efrâd Âlilerine Muavenet-i Nakdiyye faslına 100 milyon kuruş ilâvesi hakkında lâyiha-i kanuniyye, 144 rey ile.

Jandarma Dairesinin 331 senesi bütçesine (11 605 000) kuruş tahsîsât-ı fevkalâde ilâvesine dair olan lâyiha-i kanuniyye 99 rey ile,

TBMM KUTUPHANESI

Kezalik, Maarif Nezâretinin 1330 bütçesinin 25 inci faslına ve 1331 bütçesinin «S» tertibine dair bazı mevaddına tahsîsât-ı munzamane îtâsına dair olan iki madde-i münferide-i kanuniyye dahi 65 rey ile kabul olundu (1)

İçtima-ı âtî ruznamesini okutuyorum :

17 Kanunuevvel 1331 Perşembe Ruznamesi

Geçen ruznameden kalan kanunlar ;

1. — 4 Şevval 1332 Tarihli Nüfus Kanununun 4,9,13,24 ve 40 ıncı Maddelerini Muaddil Kanun-u Muvakkat.

2. — 14 Ağustos 1330 tarihli Nüfus Kanunun 11 inci Maddesinin Tâdiline Dair Kanun-u Muvakkat.

3. — Nüfus Kanununa İlâveten Lâyiha-i Kanuniyye.

4. — Pasaport Kanun-u Muvakkati.

Ruznameye Yeniden Konulan Kavanin :

5. — Müsellehan ve Müçtemian İsyan Vuku Bulan Mahallerde Kanun-u Cezâ-yı Askerînin 61 inci Maddesi Ahkâmının Tatbikine Dair Kanun-u Muvakkat.

6. — Kavanîn ve Nizâmâtın Usûl-ü Neşr ve İlânı Hakkındaki Kanunun 1 ve 2 nci Maddelerini Muadil Kanun-u Muvakkat.

7. — Otomobiller İle Gayr-i Mükellef Şoförlerin Seferde Sûret-i Ahz ve İstihdamları Hakkında Kanun-u Muvakkat.

8. — 1327 ve 1330 Muvazene-i Umumiyye Kanunlarının 15 inci Maddelerinin Tevfîkan Maaşları Katedilmiş Olan Kadro Hariçlerine Yeniden Maaş İtâsına Dair Kanun-u Muvakkat.

9. — Emniyyet-i Umumiyye Bütçesinin Beşinci Faslının Bazı Maddelerinden 400 000 Kuruş Bittenzîl, İki, Dört ve Altıncı Fasıllarının Bazı Mevaddına İlavesi Hakkında Kanun Lâyihası.

10. — Eimme-i Askeriyyenin İstîfâları Müddeti Hakkında Askerî Tekaüt ve İstîfâ Kanununa Zeylen Kanun-u Muvakkat.

11. — Mükellefîn-i Askeriyyeyi Mahall-i Müretebinin Gayriye Sevkedenlerin Tecziyesi Hakkında Kanun-u Muvakkat.

12. — Ecnebîlerin Memâlik-i Osmaniyyede Seyahat ve İkametlerine Dair Kanun-u Muvakkat.

REİS — Perşembe günü içtima ederiz. Müzakereye nihayet verildi.

Hitam-ı İçtima
Saat : 4.00

(1) *Tâyini esâmî cetvelleri zaptın nihayetindedir.*

TBMM KUTUPHANESI

Devre : 3
İçtima : 2
İnikad : 12

1331 senesi Maliye Bütçesinin 42 nci faslına 100 milyon kuruş ilâvesine dair kanun lâyihasına verilen reylerin neticesi

Reye iştirak edenler : 144
Kabul edenler : 144
Reddedenler : —

(Kabul edenler)

ADANA
Mehmet Suphi Paşa

Cebelibereket
Hasan Sezai Bey

İçel
Mehmet Emin Efendi

Mersin
Süleyman Sâdık Paşa

ANKARA
Atıf Bey
Hacı Tayyip Efendi
Ömer Mümtaz Bey

Çorum
İsmet Bey
Mehmet Münir Bey

Kırşehir
Ali Rıza Efendi

Yozgat
Kasım Nuri Efendi
Şakir Bey

AYDIN
Emanuel Emanuelidi Ef.
Veli Bey

Denizli
Rüştü Bey
Mehmet Sâdık Bey

İzmir
Seyyit Bey
Vangel Mimaroğlu Ef.

Menteşe
Sait Bey

Saruhan
Ali Haydar Bey
Mustafa Efendi

BAĞDAT
Cemil Zehavi Bey
Mehmet Tevfik Bey
Murat Bey
Sason Efendi

Kerbelâ
Nuri Bey

BASRA
Ahmet Naim Bey
Mehmet Hilmi Efendi

Ammare
Abdülkerim Şükrü Efendi
Abdülmecit Bey

Müntefek
Abdülmuhsin Es-Sadun Efendi
Maruf Er-Rusafi Zihni Efendi

BEYRUT

Nablus
Tevfik Hammat Efendi

Trablusşam
Sadullah Molla Bey

DİYARBEKİR
Zülfü Bey

Mardin
Mehmet İhsan Bey

Siverek
Vehbi Efendi

EDİRNE
Mehmet Faik Bey
Hacı İbrahim Bey
Ömer Edip Efendi

Gelibolu
Dimitraki Papafitu Ef.
Süleyman Bey

Kırkkilise
Rıza Bey

Tekfurdağı
Harun Hilmi Efendi

ERZURUM
Ahmet Ziya Bey
Hüseyin Tosun Efendi
Osep Medetyan Efendi
Raif Efendi
Seyfullah Efendi

Bayazıt
Mehmet Şefik Bey

Erzincan
Halet Bey

HALEP
Ahmet Efendi
Hâmit Bey

Ayıntap
Ali Cenani Bey
Hacı Mustafa Efendi
Hüseyin Fazıl Bey

Maraş
Kadri Bey

HİCAZ

Mekke-i Mükerreme
Hasan Şeybi Efendi

HÜDAVENDİGÂR

Bursa
Ahmet Hamdi Efendi
Memduh Bey
Rıza Bey

Ertuğrul
Mehmet Sâdık Bey
Şemsettin Bey

Karahisarısahip
Ağaoğlu Ahmet Bey

Kütahya
Abdullah Azmi Efendi
Abdullah Hıfzı Efendi
İbrahim Efendi

İSTANBUL
Hacı Şefik Bey
Haralambis Efendi
Orfanidis Efendi
Viktor Bey

KASTAMONU
İzzettin Bey

Kengiri
Mustafa Nedim Efendi

Sinop
Hasan Fehmi Efendi
Ömer Lütfi Bey

KONYA
Ali Rıza Efendi

Antalya
Hamdullah Emin Paşa

Isparta
İsmail Hakkı Bey
Mahmut Esat Efendi

Niğde
Ananyadis Efendi
Muhittin Efendi

MAMURETÜLAZİZ
Mehmet Nuri Efendi
Mehmet Sait Efendi
Mustafa Saffet Efendi

Dersim
Mehmet Bey

Malatya
Haşim Efendi
Keşşaf Efendi

TBMM KUTUPHANESI

MUSUL
İbrahim Fevzi Efendi
Mehmet Ali Fazıl Bey

Kerkük
Abdullah Safi Efendi
Nazım Bey

Süleymaniye
Hikmet Baban Bey
Sait Efendi

SİVAS
Dikran Barsamyan Ef.
Emin Edip Efendi
Ömer Şevki Bey
Rahmi Bey
Rasim Bey

Amasya
Asım Bey
Fazıl Arif Bey
Nafiz Bey

Karahisar-ı Şarki
Ali Muammer Bey
Yanko Küvanoğlu Ef.

Tokat
Fehmi Efendi
Kâmil Efendi
Tahsin Rıza Bey

SURİYE

Hama
Abdülkadir Hüsnü Ef.

Havran
Sadettin Bey

Kerek
Tevfik El-Mecali Efendi

Şam
Bedi El-Müeyyed Efendi
Emir Ali Paşa
Hüseyin Avni Bey
Mehmet Fevzi Paşa

TRABZON
Mehmet Emin Bey
Saffet Bey
Yorgi Yuvanidi Efendi

Gümüşhane
Hasan Fehmi Bey
Veysel Rıza Bey

Lazistan
Süleyman Sudi Bey
Yusuf Ziya Molla Bey

VAN
Asaf Bey

Hakkâri
Münip Bey

YEMEN

Hudeyde
Hakkı İlhami Bey
Muharrem Hıfzı Bey
Mustafa Efendi

(Müstakil Mutasarrıflıklar)

ASİR
Ali Haydar Bey
Seyyid Abdülvehap Ef.
Seyyid Yusuf Fazıl Ef.

BOLU
Ahmet Necati Bey
Mustafa Zeki Efendi
Rifat Kâmil Bey
Yusuf Ziya Bey

CANİK
Nihat Bey
Osman Bey
Todoraki Efendi

ÇATALCA
Tokinidis Efendi

İZMİT
Ziya Efendi

KARESİ
Ali Galip Efendi

Hüseyin Kadri Bey
Mehmet Ömer Vehbi Bey

KUDÜS-Ü ŞERİF
Feyzullah İlmi Efendi
Sa'd El-Hüseyni Efendi

URFA
Şeyh Saffet Efendi

ZOR
Mehmet Nuri Efendi

TBMM KUTUPHANESI

Devre : 3
İçtima : 2
İnikad : 12

1331 senesi Jandarma Bütçesine tahsisat-ı fevkalâde olarak 11.605.000 kuruşun ilâvesine dair kanun lâyihasına verilen reylerin neticesi

Reye iştirak edenler : 99
Kabul edenler : 99
Reddedenler : —

(Kabul edenler)

ADANA
Cebelibereket
Hasan Sezai Bey
ANKARA
Hacı Tayyip Efendi
Ömer Mümtaz Bey
Çorum
Mehmet Münir Bey
Kırşehir
Ali Rıza Efendi
Yozgat
Kasım Nuri Efendi
Şakir Bey
AYDIN
Denizli
Mehmet Sâdık Bey
İzmir
Seyyit Bey
Vangel Mimaroğlu Ef.
Saruhan
Ali Haydar Bey
Mustafa Efendi
BAĞDAT
Mehmet Tevfik Bey
Murat Bey
Sason Efendi
Divaniye
Ali Haydar Mithat Bey
Kerbelâ
Nuri Bey
BASRA
Ahmet Naim Bey
Mehmet Hilmi Efendi
Ammare
Abdülkerim Şükrü Ef.
Abdülmecit Bey
Müntefek
Maruf Er-Rusafi Zihni Efendi

BEYRUT
Nablus
Emin Abdülhadi Efendi
Trablusşam
Osman El-Hamd Paşa
BİTLİS
Siirt
Nasraddin Efendi
DİYARBEKİR
Siverek
Vehbi Efendi

EDİRNE
Mehmet Faik Bey
Hacı İbrahim Bey
Gelibolu
Dimitraki Papafitu Ef.
Süleyman Bey
Kırkkilise
Rıza Bey
Tekfurdağı
Harun Hilmi Efendi

ERZURUM
Ahmet Ziya Bey
Hüseyin Tosun Efendi
Osep Medetyan Efendi
Raif Efendi
Seyfullah Efendi
HALEP
Ahmet Efendi
Beşir Efendi (Ebrizâde)
Hâmit Bey
Ayıntap
Ali Cenani Bey
Maraş
Kadri Bey
HÜDAVENDİGÂR
Ertuğrul
Mehmet Sâdık Bey

Karahisarısahip
Ağaoğlu Ahmet Bey
Kâmil Efendi
Kütahya
Abdullah Azmi Efendi

İSTANBUL
Hacı Şefik Bey
Haralambis Efendi
Orfanidis Efendi
Viktor Bey

KASTAMONU
Necmettin Molla Bey
Kengiri
Fazıl Berki Bey
Mustafa Nedim Efendi
Sinop
Hasan Fehmi Efendi
Ömer Lütfi Bey

KONYA
Ali Rıza Efendi
Antalya
Hamdullah Emin Paşa

Isparta
İsmail Hakkı Bey
Mahmut Esat Efendi
Niğde
Ananyadis Efendi
Muhittin Efendi

MAMURETÜLAZİZ
Mehmet Nuri Efendi
Mustafa Saffet Efendi

MUSUL
İbrahim Fevzi Efendi
Kerkük
Abdullah Safi Efendi
Mehmet Ali Bey

Süleymaniye
Hikmet Baban Bey
SİVAS
Dikran Barsamyan Ef.
Emin Edip Efendi
Ömer Şevki Bey
Amasya
Asım Bey
Nafiz Bey
Karahisar-ı Şarkî
Ali Muammer Bey
Yanko Küvanoğlu Efendi
Tokat
Fehmi Efendi
Tahsin Rıza Bey
SURİYE
Hama
Abdülkadir Hüsnü Ef.
Havran
Sadettin Bey
Şam
Bedi El-Müeyyed Efendi
Emir Ali Paşa
Hüseyin Avni Bey
Mehmet Fevzi Paşa
TRABZON
Yorgi Yuvanidi Efendi
Lazistan
Süleyman Sudi Bey
Yusuf Ziya Molla Bey
VAN
Asaf Bey
Hakkâri
Münip Bey
YEMEN
Hudeyde
Hakkı İlhami Bey
Muharrem Hıfzı Bey
Mustafa Efendi

TBMM KUTUPHANESI

(Müstakil Mutasarrıflıklar)

ASİR
Ali Haydar Bey
Seyyid Abdulvehap Ef.

CANİK
Nihat Bey
Todoraki Efendi

ÇATALCA
Tokinidis Efendi

İZMİT
Anastas Efendi

KARESİ
Hüseyin Kadri Bey

KUDÜS-Ü ŞERİF
Feyzullah İlmi Efendi
Sa'd El-Hüseyni Efendi

TBMM KUTUPHANESI

Devre : 3
İçtima : 2
İnikad : 12

1330 ve 1331 seneleri bütçelerine mevzu tahsisat-ı munzammeye dair kanun lâyihasına verilen reylerin neticesi

Reye iştirak edenler : 65
Kabul edenler : 65
Reddedenler : —

(Kabul edenler)

ANKARA
Hacı Tayyip Efendi
Ömer Mümtaz Bey
Yozgat
Kasım Nuri Efendi
Şakir Bey

AYDIN
İzmir
Seyyit Bey
Vangel Mimaroğlu Ef.

Menteşe
Sait Bey
Saruhan
Ali Haydar Bey

BAĞDAT
Murat Bey
Sason Efendi

BEYRUT
Akkâ
Abdulfettah Es-Sadi Ef.
Nablus
Emin Abdülhadi Efendi

DİYARBEKİR
Mardin
Mustafa Efendi
Siverek
Vehbi Efendi

EDİRNE
Mehmet Faik Bey
Hacı İbrahim Bey
Gelibolu
Süleyman Bey
Kırkkilise
Rıza Bey
Tekfurdağı
Harun Hilmi Efendi

ERZURUM
Osep Medetyan Efendi
Seyfullah Efendi
Bayazıt
Mehmet Şefik Bey

HALEP
Ahmet Efendi
Beşir Efendi (Ebrizâde)
Ayıntap
Ali Cenani Bey

HÜDAVENDİGÂR
Bursa
Ahmet Hamdi Efendi
Hacı Adil Bey
Ertuğrul
Mehmet Sâdık Bey
Karahisarısahip
Ağaoğlu Ahmet Bey
Kâmil Efendi

Kütahya
Abdullah Hıfzı Efendi

İSTANBUL
Haralambis Efendi
Orfanidis Efendi

KASTAMONU
Necmettin Molla Bey
Kengiri
Mustafa Nedim Efendi

KONYA
Antalya
Hamdullah Emin Paşa
Isparta
İsmail Hakkı Bey
Mahmut Esat Efendi
Niğde
Ananyadis Efendi
Muhittin Efendi

MAMURETÜLAZİZ
Mehmet Sait Efendi
Mustafa Saffet Efendi
Malatya
Keşşaf Efendi

MUSUL
Kerkük
Abdullah Safi Efendi

SİVAS
Amasya
Asım Bey
Fazıl Arif Bey
Nafiz Bey
Karahisar-ı Şarkî
Ali Muammer Bey
Yanko Küvanoğlu Ef.
Tokat
Fehmi Efendi
Tahsin Rıza Bey

SURİYE
Şam
Bedi El-Müeyyed Efendi
Emir Ali Paşa
Mehmet Fevzi Paşa

TRABZON
Mehmet Emin Bey
Gümüşhane
Veysel Rıza Bey
Lazistan
Yusuf Ziya Molla Bey

VAN
Asaf Bey

YEMEN
Hudeyde
Hakkı İlhami Bey
Muharrem Hıfzı Bey

(Müstakil Mutasarrıflıklar)

BOLU
Mustafa Zeki Efendi

CANİK
Nihat Bey
Todoraki Efendi

İZMİT
Anastas Efendi

KUDÜS-Ü ŞERİF
Feyzullah İlmi Efendi

TBMM KUTUPHANESI